

Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave
Katedra botaniky

Mgr. Michal Hrabovský, PhD.

RNDr. Jana Ščevková, PhD.

Ing. Mgr. Eva Záhradníková, PhD.

FYLOGENÉZA A SYSTÉM VYŠŠÍCH RASTLÍN

materiály pre študentov odboru Systematická biológia

(zimný semester)

2017

Bratislava

Obsah

System vyšších rastlín a zoznam druhov ku skúške	1
Hospodársky významné vyššie rastliny	7
Morfologická charakteristika významných čeľadí	9

SYSTÉM VYŠŠÍCH RASTLÍN A ZOZNAM DRUHOV KU SKÚŠKE

(zimný semester)

TRACHEOPHYTA – cievnaté rastliny

ODDELENIE: Lycopodiophyta – plavúňorasty

VÝVOJOVÁ VETVA: Lycopodiidae – plavúne

Rad: *Protolpidodendrales* † – prvolepidodendronotvaré

Rad: *Drepanophycales* † – drepanofykotvaré

Rad: *Lycopodiales* – plavúňotvaré

Čeľaď: *Lycopodiaceae* – plavúňovité

Lycopodium clavatum – plavúň obyčajný

Lycopodium annotinum – plavúň pučivý

Huperzia selago – chvostník jedľovitý

Rad: *Selaginellales* – plavúňkotvaré

Čeľaď: *Selaginellaceae* – plavúňkovité

Selaginella selaginoides – plavúňka brvitá

Rad: *Lepidodendrales* † – lepidodendronotvaré

Rad: *Isoëtales* – šidlatkotvaré

Čeľaď: *Pleuromeiaceae* † – pleuromeiovité

Čeľaď: *Nathorstianaceae* † – natorstianovité

Čeľaď: *Isoëtaceae* – šidlatkovité

ODDELENIE: Monilophyta (Pteridophyta) – paprad'orasty

BAZÁLNE PAPRAĎORASTY – rýniové rastliny †

SKUPINA VÝVOJOVÝCH VETIEV ZOSTEROPHYLLIDAE – zosterofyly †

VÝVOJOVÁ VETVA: Ophioglossidae – hadivky

Rad: *Psilotales* – prútovkotvaré

Rad: *Ophioglossales* – hadivkotvaré

VÝVOJOVÁ VETVA: Trimerophytæ – trimerofyty

SKUPINA VÝVOJOVÝCH VETIEV CLADOXYLOPSIDAE – kladoxylopsydy

Rad: *Iridopteridales* † – iridopterotvaré

Rad: *Pseudosporochnales* † – hyéniotvaré

VÝVOJOVÁ VETVA: Equisetidae – prasličky

Rad: *Sphenophyllales* † – klinolistotvaré

Rad: *Equisetales* – prasličkotvaré

Čeľaď: *Archeocalamitaceae* † – prakalamitovité

Čeľaď: *Calamitaceae* † – kalamitovité

Čeľaď: *Pseudoborniaceae* † – paborniovité

Čeľad': *Equisetaceae* (prasličkovité)
Equisetum arvense – praslička roľná
Equisetum sylvaticum – praslička lesná
Equisetum palustre – praslička močiarna

VÝVOJOVÁ VETVA: *Rhacophytidae* † – rakofyty

VÝVOJOVÁ VETVA: *Marattidae* – maratie

Rad: *Marattiales* – maratiotvaré

PROGYMNOSPERMAE † – paprad'ovité stromy

VÝVOJOVÁ VETVA: *Coenopteridae* † – jarmy

Rad: *Zygopteridales* † – jarmotvaré

VÝVOJOVÁ VETVA: *Polypodiidae* – sladiče

Rad: *Osmundales* – osmundotvaré

Rad: *Hymenophyllales* – blanolistníkotvaré

Rad: *Gleicheniales* – gleichéniotvaré

Rad: *Schizeales* – rozklankotvaré (schízeotvaré)

Rad: *Salviniales* – salvíniotvaré

Čeľad': *Marsileaceae* – marsileovité

Marsilea quadrifolia – marsilea štvorlistá

Čeľad': *Salviniaceae* – salvíniovité

Salvinia natans – salvínia plávajúca

Rad: *Cyatheales* – cyateotvaré

Rad: *Polypodiales* – sladičotvaré

Čeľad': *Pteridaceae* – krídelnicovité

Cryptogramma crispa – kučeravec čiarkovitý

Čeľad': *Dennstaedtiaceae* – denštedtiovité

Pteridium aquilinum – orlíček obyčajný

Čeľad': *Polypodiaceae* – sladičovité

Polypodium vulgare – sladič obyčajný

Dryopteris filix-mas – paprad' samčia

Čeľad': *Aspleniaceae* – slezinníkovité

Asplenium trichomanes – slezinník červený

Asplenium scolopendrium – jazyk jelení

Athyrium filix-femina – papradka samičia

Matteucia struthiopteris – perovník pštrosí

ODDELENIE: *Spermatophyta* – semenné rastliny

***GYMNOSPERMAE* – nahosemenné rastliny**

VÝVOJOVÁ VETVA: *Lyginopteridae* † – lyginopteridy

Rad: *Lyginopteridales* † – lyginopterotvaré

VÝVOJOVÁ VETVA: *Cycadidae* – cykasy

Rad: *Medullosales* † – stržňovkotvaré

Rad: *Cycadales* – cykasotvaré
Čeľad': *Cycadaceae* – cykasovité
Cycas revoluta – cykas japonský
Čeľad': *Zamiaceae* – zamiovité

VÝVOJOVÁ VETVA: *Bennettitidae* † – bennettitidy

Rad: *Bennettitales* † – cykasovkotvaré
Rad: *Pentaxylales* † – pentaxylonotvaré

VÝVOJOVÁ VETVA: *Ginkgoidae* – ginká

Rad: *Peltaspermales* † – peltaspermotvaré
Rad: *Umkomasiales* † – umkomasiotvaré
Rad: *Cyatoniales* † – cyatóniotvaré
Rad: *Glossopteridales* † – jazýčnatcotvaré
Rad: *Ginkgoales* – ginkotvaré
Čeľad': *Ginkgoaceae* – ginkovité
Ginkgo biloba – ginko dvojlaločné

VÝVOJOVÁ LÍNIA: *Coniferae* – ihličnany

Rad: *Cordaitales* † – kordaitotvaré
Rad: *Voltziales* † – voltziotvaré

***PINIDAE* – pinidy**

Rad: *Pinales* – borovicotvaré
Čeľad': *Pinaceae* – borovicovité
Pinus sylvestris – borovica lesná
Pinus nigra – borovica čierna
Pinus mugo – borovica kosodrevinová
Pinus cembra – borovica limbová
Abies alba – jedľa biela
Picea abies – smrek obyčajný
Larix decidua – smrekovec opadavý

VÝVOJOVÁ VETVA: *Gnetidae* – gnetidy

Rad: *Welwitschiales* – velvičiotvaré
Rad: *Gnetales* – lianovcotvaré
Rad: *Ephedrales* – chvojníkotvaré
Čeľad': *Ephedraceae* – chvojníkovité
Ephedra distachya – chvojník dvojklasý

VÝVOJOVÁ VETVA: *Cupressidae* – cupressidy

Rad: *Araucariales* – araukáriotvaré
Čeľad': *Araucariaceae* – araukáriovité
Čeľad': *Podocarpaceae* – nohovcovité
Rad: *Cupressales* – cyprusotvaré
Čeľad': *Sciadopityaceae* – dáždnikovcovité
Čeľad': *Cupressaceae* – cyprusovité
Juniperus communis – borievka obyčajná

Juniperus sabina – borievka netatová
Sequoiadendron giganteum – sekvojovec mamutí
Sequoia sempervirens – sekvoja vždyzelená
Thuja occidentalis – tuja západná
Rod: *Chamaecyparis* – cyprušteľ
Čeľaď: *Taxaceae* – tisovité
Taxus baccata – tis obyčajný

ANGIOSPERMAE – krytosemenné rastliny

BAZÁLNE KRYTOSEMENNÉ RASTLINY

Rad: *Amborellales* – amborelotvaré

Rad: *Nymphaeales* – leknotvaré

Čeľaď: *Nymphaeaceae* – leknovité

Nuphar lutea – leknica žltá

Nymphaea alba – lekno biele

Victoria regia – viktória kráľovská

Rad: *Austrobaileyales* – austrobejliotvaré

Čeľaď: *Schisandraceae* – schizandrovité

Illicium verum – anízovec pravý

MAGNOLIIDAE – magnoliidy

Rad: *Canellales* – kanelotvaré

Čeľaď: *Winteraceae* – winterovité

Čeľaď: *Canellaceae* – kanelovité

Rad: *Piperales* – pieprotvaré

Čeľaď: *Piperaceae* – pieprovité

Piper nigrum – piepor čierny

Čeľaď: *Aristolochiaceae* – vlkovicovité

Aristolochia clematitis – vlkovec obyčajný

Asarum europaeum – kopytník európsky

Rad: *Magnoliales* – magnoliotvaré

Čeľaď: *Myristicaceae* – muškátovníkovité

Čeľaď: *Magnoliaceae* – magnóliovité

Rod: *Magnolia* – magnólia

Liriodendron tulipifera – ľaliovník tulipánokvetý

Čeľaď: *Degeneriaceae* – degenériovité

Čeľaď: *Himantandraceae* – agarovité

Čeľaď: *Eupomatiaceae* – viečkovkovité

Čeľaď: *Annonaceae* – anonovité

Rad: *Laurales* – vavrínovité

Čeľaď: *Lauraceae* – vavrínovité

Cinnamomum zeylanicum – škoricovník cejlónsky (škoricca)

Persea americana – hruškovec americký (avokádo)

Laurus nobilis – vavrín bobkový (bobkový list)

MONOCOTIDAE – jednoklíčnolistové rastliny

Rad: *Acorales* – puškvorcotvaré

Acorus calamus – puškvorec obyčajný

Rad: *Alismatales* – žabníkotvaré

Čeľad': *Araceae* – áronovité

Arum alpinum – áron alpínsky

Lemna minor – žaburinka menšia

Calla palustris – diablík močiarny

Čeľad': *Tofieldiaceae* – kosatkovité

Čeľad': *Alismataceae* – žabníkované

Alisma plantago-aquatica – žabník skorocelový

Sagittaria sagittifolia – šípovka vodná

Čeľad': *Butomaceae* – okrasovité

Butomus umbellatus – okrasa okolikátá

Čeľad': *Hydrocharitaceae* – vodniankovité

Hydrocharis morsus-ranae – vodnianka žabia

Čeľad': *Scheuchzeriaceae* – blatnicovité

Scheuchzeria palustris – blatnica močiarna

Čeľad': *Juncaginaceae* – červenavcovité

Čeľad': *Potamogetonaceae* – červenavcovité

Rod: *Potamogeton* – červenavec

Rad: *Petrosaviales* – petrosáviotvaré

Rad: *Dioscoreales* – dioskoreotvaré

Rad: *Pandanales* – pandanotvaré

Rad: *Liliales* – ľaliotvaré

Čeľad': *Melanthiaceae* – kýchavicovité

Paris quadrifolia – vranovec štvorlistý

Veratrum album – kýchavica biela

Čeľad': *Colchicaceae* – jesienkovité

Colchicum autumnale – jesienka obyčajná

Čeľad': *Liliaceae* – ľaliovité

Lilium martagon – ľalia zlatohlavá

Fritillaria meleagris – korunkovka strakatá

Erythronium dens-canis – kandík psi

Gagea lutea – krivec žltý

Rod: *Tulipa* – tulipán

Rad: *Asparagales* – asparágotvaré

Bazálne *Asparagales*

Čeľad': *Orchidaceae* – vstavačovité

Cypripedium calceolus – črievičník papučkový

Rod: *Ophrys* – hmyzovník

Orchis pallens – vstavač bledý

Orchis militaris – vstavač vojenský

Vanilla planifolia – vanilka pravá

Čeľad': *Iridaceae* – kosatcovité

Iris pseudacorus – kosatec žltý

Iris pumila – kosatec nízky

Crocus sativus – šafran siaty

Rod: *Gladiolus* – mečík

Rod: *Fresia* – frézia

Čeľad': *Asphodelaceae* – asfodelovité

Jadrové *Asparagales*

Čeľad': *Amaryllidaceae* – amaryllkovité

Allium cepa – cesnak cibulový

Allium sativum – cesnak kuchynský

Allium ursinum – cesnak medvedí
Galanthus nivalis – snežienka jarná
Rod: *Narcissus* – narcis
Čeľad': *Asparagaceae* – asparágovité
Asparagus officinalis – asparágus lekársky
Convallaria majalis – konvalinka voňavá
Agave tequilana – agáva modrá
Rod: *Hyacinthus* – hyacint

COMMELINIDAE – commelinidová vývojová línia

Rad: *Arecales* – arekotvaré

Čeľad': *Dasyopogonaceae* – hustofúzovité

Čeľad': *Arecaceae (Palmae)* – arekovité (palmy)

Phoenix dactylifera – datľovník obyčajný

Cocos nucifera – kokosovník obyčajný

Elaeis guinensis – olejnica guinejská

Rad: *Commelinales* – podenkotvaré

Rad: *Zingiberales* – d'umbierotvaré

Čeľad': *Strelitziaceae* – strelíciovité

Čeľad': *Musaceae* – banánovníkovité

Musa x paradisiaca – banánovník obyčajný

Čeľad': *Cannaceae* – kanovité

Čeľad': *Zingiberaceae* – d'umbierovité

Zingiber officinale – d'umbier lekársky

Curcuma longa – kurkuma pravá

Rad: *Poales* – lipnicotvaré

Čeľad': *Typhaceae* – pálkovité

Typha latifolia – páłka širokolistá

Typha angustifolia – páłka úzkolistá

Sparganium erectum – ježohlav vzpriamený

Čeľad': *Bromeliaceae* – broméliovité

Čeľad': *Juncaceae* – sitinovité

Rod: *Juncus* – sitina

Rod: *Luzula* – chlpaňa

Čeľad': *Cyperaceae* – šachorovité

Cyperus papyrus – šachor papyrusový (papyrus)

Rod: *Carex* – ostrica

Čeľad': *Poaceae* – lipnicovité

Poa pratensis – lipnica lúčna

Festuca pratensis – kostrava lúčna

Lolium perenne – mätonoh trváci

Bromus sterilis – stoklas jalový

Phragmites australis – trst' obyčajná

Arrhenatherum elatius – ovsík obyčajný

Alopecurus pratensis – psiarka lúčna

Elytrigia repens – pýr plazivý

Hordeum murinum – jačmeň myši

Dactylis glomerata – reznáčka laločnatá

Secale cereale – raž siata

Triticum – pšenica

Hordeum vulgare – jačmeň siaty

Avena sativa – ovos siaty

Zea mays – kukurica siata

Oryza sativa – ryža siata

Saccharum officinarum – trstina cukrová

HOSPODÁRSKY VÝZNAMNÉ VYŠŠIE RASTLINY

(zimný semester)

PLAVÚŇORASTY

farmaceutický priemysel

♦ **plavúňový prášok** (spóry) *Lycopodium clavatum* (Lycopodiaceae) ♦ **huperzin A** *Huperzia serrata* (Lycopodiaceae)

PRASLIČKY

farmaceutický priemysel

♦ *Equisetum arvense* (Equisetaceae)

NAHOSEMENNÉ RASTLINY

drevársky priemysel, chemický priemysel, okrasné záhradníctvo

♦ **borovica** *Pinus sylvestris* (Pinaceae) ♦ **jedľa** *Abies alba* (Pinaceae) ♦ **smrek** *Picea abies* (Pinaceae) ♦ **smrekovec** *Larix decidua* (Pinaceae) ♦ *Thuja occidentalis* (Cupressaceae)

farmaceutický priemysel

♦ **ginko** *Ginkgo biloba* (Ginkgoaceae) ♦ **taxín** *Taxus baccata* (Taxaceae)

iné

♦ **borovička** *Juniperus communis* (Cupressaceae) ♦ **cykasové ságo** *Cycas revoluta* (Cycadaceae)

BAZÁLNE KRYTOSEMENNÉ RASTLINY

koreniny, ovocie

badián *Illicium verum* (Schisandraceae) ♦ **škoricca** *Cinnamomum zeylanicum* (Lauraceae)
♦ **bobkový list** *Laurus nobilis* (Lauraceae) ♦ **čierne korenie** *Piper nigrum* (Piperaceae) ♦ **avokádo** *Persea americana* (Lauraceae)

JEDNOKLÍČNOLISTOVÉ RASTLINY

obilniny

♦ **raž** *Secale cereale* (Poaceae) ♦ **pšenica** *Triticum* (Poaceae) ♦ **jačmeň** *Hordeum vulgare* (Poaceae)
♦ **ovos** *Avena sativa* (Poaceae) ♦ **kukurica** *Zea mays* (Poaceae) ♦ **ryža** *Oryza sativa* (Poaceae)

ovocie, zelenina, plody, koreniny

♦ **cibuľa** *Allium cepa* (Amaryllidaceae) ♦ **cesnak** *Allium sativum* (Amaryllidaceae) ♦ **pažitka** *Allium schoenoprasum* (Amaryllidaceae) ♦ **pór** *Allium ampeloprasum* (Amaryllidaceae) ♦ **špargľa** *Asparagus officinalis* (Asparagaceae) ♦ **datle** *Phoenix dactylifera* (Arecaceae) ♦ **kokos** *Cocos nucifera* (Arecaceae) ♦ **banán** *Musa × paradisiaca* (Musaceae) ♦ **ananás** *Ananas comosus* (Bromeliaceae) ♦ **šafrán** *Crocus sativus* (Iridaceae) ♦ **vanilka** *Vanilla planifolia* (Orchidaceae) ♦ **zázvor** *Zingiber officinale* (Zingiberaceae) ♦ **kurkuma** *Curcuma longa* (Zingiberaceae)

farmaceutický priemysel, kozmetika, parfuméria

♦ **kolchicín** *Colchicum autumnale* (Colchicaceae) ♦ **výroba mydiel, parfumov** *Convallaria majalis* (Asparagaceae) ♦ **aloe** *Aloe vera* (Asphodelaceae)

okrasné záhradníctvo

♦ **ľalia** *Lilium* (Liliaceae) ♦ **tulipán** *Tulipa* (Liliaceae) ♦ **narcis** *Narcissus* (Amaryllidaceae)
♦ **hyacint** *Hyacinthus* (Asparagaceae) ♦ **kosatec** *Iris* (Iridaceae) ♦ **mečík** *Gladiolus* (Iridaceae)
♦ **frézia** *Fresia* (Iridaceae)

iné

♦ **tequila** *Agave tequilana* (Asparagaceae) ♦ **palmový olej** *Elaeis guinensis* (Arecaceae)
♦ **trstinový cukor** *Saccharum officinarum* (Poaceae) ♦ **bambus** *Bambusa* (Poaceae)

MORFOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA VÝZNAMNÝCH ČEĽADÍ (zimný semester)

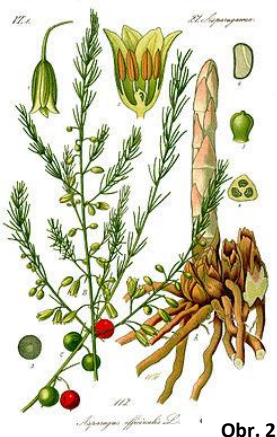
AMARYLLIDACEAE

Habitus: byliny s cibuľami a zaťahovacími koreňmi. **Stonka:** redukovaná. **Listy:** striedavé, väčšinou v prízemnej ružici, celistvookrajové, s rovnobežnou žilnatinou, bez prílistkov. **Kvety:** jednotlivé alebo vo vrcholíkovitých súkvetiach; 3-početné okvetie; semenník spodný. **Plod:** tobolka.

ASPARAGACEAE

Habitus: byliny, kry, liany aj stromy, niekedy sukulentné. **Listy:** redukované šupinovité – ich funkciu preberajú bočné stonky metamorfované na fylokládá. **Kvety:** jednotlivé alebo v súkvetiach; 3-početné okvetie; semenník vrchný. **Plod:** bobuľa alebo tobolka.

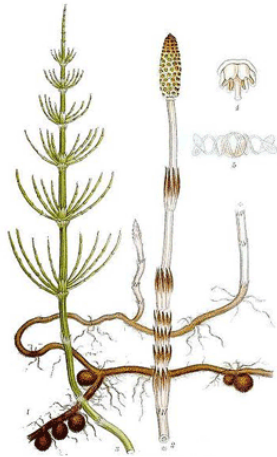
CUPRESSACEAE

Habitus: jednodomé alebo dvojdomé stromy alebo kry. **Listy:** šupinovité alebo ihlicovité, protistojné, krížmo protistojné alebo v 3-početných praslencoch; obsahujú živicové kanáliky. **Šišťice:** samčie a samičie **šišťice** sú drobné vajcovité alebo oválne, semenné šupiny sú štítovité. **Plod:** šiška, galbulus, ojedinele šišková bobuľa (arcestida). **Semená:** s krídlom alebo bez.

EQUISETACEAE

Habitus: trváce suchozemské až močiarné rastliny s bohato rozkonárenými podzemkami. **Stonka:** článkovaná, praslencovito rozkonárená, ryhovaná, dutá (systém dutín je druhovo špecifický). **Listy:** drobné, vyrastajú v praslencoch, zrastené do zubatej pošvy. **Výtrusnice:** eusporangiátne vo vrcholových klasoch (strobiloch) tvorených stopkatými 6-bokými útvarmi (sporangioformi) stonkového pôvodu. **Výtrusy:** ich súčasťou sú haptery (stužkovité hygroskopické útvary).

Obr. 4

redukované na jeden kvet; sú nápadné s 3-početným okvetím; semenník je vrchný. Plod: tobolka.

Obr. 6

IRIDACEAE

Habitus: byliny s podzemkami, cibuľovitými hl'uzami alebo cibul'ami. Listy: striedavé, celistvookrajové, s rovnobežnou žilnatinou, bez prílistkov. Kvety: jednotlivé alebo v súkvetiach (kosáčik, vejárik), 3-početné okvetie; semenník spodný. Plod: tobolka.

Obr. 5

LYCOPODIACEAE

Habitus: jednoročné alebo trváce vždyzelené byliny. Koreň, stonka: vidlicovito rozkonárené. Listy: jednoduché, s 1 cievnym zväzkom; rozlišujeme trofofyly (asimilačná funkcia) a sporofyly (rozmnožovacia funkcia) alebo iba trofosporofyly (jeden list s oboma funkciami). Sporofyly nesúce výtrusnice tvoria vrcholový výtrusnicový klas (strobilus). Výtrusnice: otvárajú sa priečnou štrbinou.

Obr. 7

LILIACEAE

Habitus: byliny, zvyčajne s cibul'ami so zat'ahovacími koreňmi. Listy: striedavé, v praslene alebo v prízemnej ružici, celistvookrajové, s rovnobežnou žilnatinou, bez prílistkov. Kvety: súkvetie vrcholikové, niekedy

NYMPHAEACEAE

Habitus: vodné byliny s podzemkami a prevzdušňovacím pletivom v listovej a kvetnej stopke. **Listy:** jednoduché, celistvo-okrajové. **Kvety:** obojpohlavné s kalichom aj korunou; korunné lupienky plynule prechádzajú do staminódií (tyčinky, ktoré netvoria peľ) a sploštených tyčiniek. **Plod:** tobolka.

Obr. 8

ORCHIDACEAE

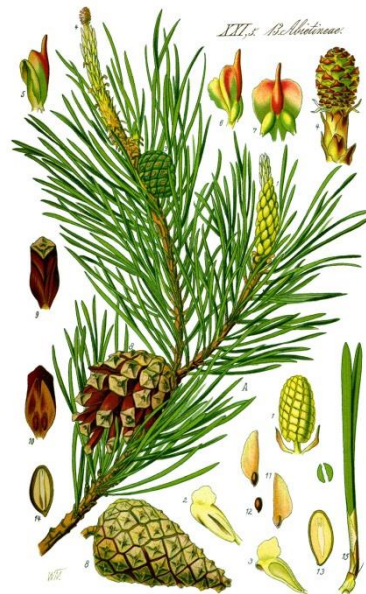
Habitus: byliny s mykorízou; veľa epifytických druhov. **Kvety:** jednotlivé alebo v strapcovitých súkvetiach, zvyčajne s resupináciou (kvety sa otáčajú okolo pozdĺžnej osi semenníka o 180°). **Plod:** tobolka s množstvom drobných semien.

Obr. 9

PINACEAE

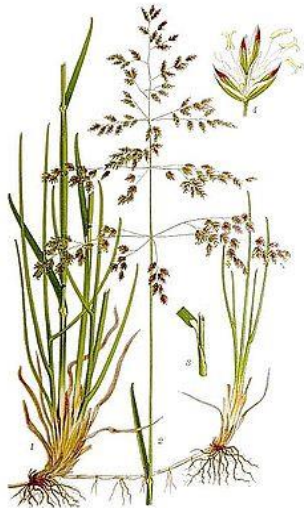
Habitus: jednodomé stromy alebo kry so živicovými kanálkami v kôre, dreve, lyku a listoch. **Listy:** ihlicovité, jednotlivé alebo vyrastajú vo zväzoch na brachyblastoch; zvyčajne neopadavé (výnimka napr. *Larix*). **Šišťice:** samčie šišťice s 2 peľovými puzdra-mi na spodnej strane výtrusných listov. Samičie šišťice s 2 vajčkami na vrchnej strane semenných šupín. Pod semennou vyrastá podporná šupina, ktorá je redukovaná alebo dlhšia ako semenná šupina. **Plod:** samičie šišťice po oplodnení drevnatejú a vzniká nepravý plod (šiška), ktorá je rozpadavá alebo nerozpadavá. **Semená:** väčšinou krídlaté.

Obr. 10

POACEAE

Habitus: byliny väčšinou s podzemkami. **Stonka:** steblo (zvyčajne duté v internódiách, nody sú plné). **Listy:** rozlíšené na čepeľ a pošvu, na ich rozhraní býva jazýček a prípadne ušká. **Kvety:** silne redukované; súkvetia pozostávajú z početných kláskov, ktoré tvoria klasy, strapce alebo metliny. **Plod:** zrno s bohatým endospermom.

Obr. 11

POLYPODIACEAE

Habitus: trváce byliny s podzemkami pokrytými plevinami. **Listy:** perovito zložené, perovito delené až jednoduché; v mladosti so špirálovitou vernáciou; trofosporofyly (asimilačná aj rozmnožovacia funkcia) alebo zvlášť trofofyly a sporofyly. **Výtrusy:** na spodnej strane listov, v podlhovastých alebo okrúhlych kôpkach (sórusoch), ktoré sú nahé alebo chránené zásterkou.

Obr. 12

TAXACEAE

Habitus: jednodomé alebo dvojdomé stromy a kry bez živcových kanálikov, alebo len s 1 živcovým kanálikom v listoch. **Listy:** čiarkovité až kopijovité, usporiadané špirálovito, na báze často stočené a preto vyzerajú zdanlivo ako dvojradové. **Šišťice:** samčie šišťice sú malé, samičie šišťice sa nevytvárajú (iba 1 semenná šupina s vajítkom, čiastočne alebo úplne uzavretá, ktorá po dozretí semena zdužnatie). **Plod:** semenná bobuľa (arillocarpium) – semená sú uzavreté v dužinatom miešku.

Obr. 13

Zoznam obrázkov

Na tomto mieste je uvedený zoznam obrázkov nachádzajúcich sa v texte s uvedením ich zdroja v hranatých zátvorkách.

- Obr. 1** *Allium cepa* [<http://www.homeoint.org/seror/cowperthwaite/cepa.htm>]
- Obr. 2** *Asparagus officinalis* [https://en.wikipedia.org/wiki/Asparagus#/media/File:Illustration_Asparagus_officinalis0b.jpg]
- Obr. 3** *Juniperus communis* [<https://sk.pinterest.com/containraffairs/botanicals/>]
- Obr. 4** *Equisetum arvense* [<http://www.pfaf.org/USER/Plant.aspx?LatinName=Equisetum+arvense>]
- Obr. 5** *Iris pumila* [https://species.wikimedia.org/wiki/Iris_pumila]
- Obr. 6** *Lilium martagon* [<http://www.pfaf.org/USER/Plant.aspx?LatinName=Lilium+martagon>]
- Obr. 7** *Lycopodium clavatum* [https://vi.wikipedia.org/wiki/T%E1%BA%ADp_tin:Illustration_Lycopodium_clavatum0.jpg]
- Obr. 8** *Nymphaea alba* [https://sk.wikipedia.org/wiki/Lekno_biele]
- Obr. 9** *Orchis morio* [http://www.restoredprints.com/FLN007%20%20Flora%20Londinen_sis,%20William%20Curtis.%20Orchis%20morio,%20Green-winged%20Orchid.htm]
- Obr. 10** *Pinus sylvestris* [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Illustration_Pinus_sylvestris0_new.jpg]
- Obr. 11** *Poa pratensis* [https://ast.wikipedia.org/wiki/Poa_pratensis]
- Obr. 12** *Polypodium vulgare* [<http://www.pfaf.org/user/plant.aspx?latinname=Polypodium+vulgare>]
- Obr. 13** *Taxus baccata* [<http://www.pfaf.org/user/plant.aspx?LatinName=Taxus+baccata>]